EURÓPSKA
KOMISIA

V Bruseli 21. 4. 2021
COM(2021) 188 final

OZNÁMENIE KOMISIE EURÓPSKEMU PARLAMENTU, RADE, EURÓPSKEMU HOSPODÁRSKEMU A SOCIÁLNEMU VÝBORU A VÝBORU REGIÓNOV

Taxonómia EÚ, podávanie správ o udržateľnosti podnikov, preferencie z hľadiska udržateľnosti a fiduciárne povinnosti: nasmerovanie financií k Európskej zelenej dohode

Európska zelená dohoda je stratégiou rastu Európy, ktorou sa zlepší blahobyt a zdravie občanov, dosiahne klimatická neutralita Európy do roku 2050 a ochráni, zachová a posilní prírodný kapitál a biodiverzita EÚ. Jedným z významov hospodárstva, ktoré pracuje v prospech ľudí, je aj spravodlivý prechod, ktorá vytvára pracovné miesta a nezabúda na nikoho. Na dosiahnutie týchto cieľov sa európsky finančný systém musí stať udržateľnejším. To si bude vyžadovať stabilnú finančnú legislatívu aj jasnú cestu prechodu pre podniky. Rozsah investícií potrebných na uskutočnenie potrebných zmien postaví európsky finančný sektor do centra udržateľnej a inkluzívnej hospodárskej obnovy po kríze spôsobenej pandémiou COVID-19 a dlhodobého udržateľného hospodárskeho rozvoja Európy.

Európska únia podnikla významné kroky na vybudovanie ekosystému udržateľných financií. Nariadenie o taxonómii EÚ, nariadenie o zverejňovaní informácií o udržateľnosti v sektore financií a nariadenie o referenčných hodnotách tvoria základ pre zvýšenie transparentnosti a poskytujú investorom nástroje na identifikáciu udržateľných investičných príležitostí.

Komisia predkladá delegovaný akt o taxonómii EÚ v oblasti klímy, návrh smernice o podávaní správ o udržateľnosti podnikov, revíziu smernice o zverejňovaní nefinančných informácií a zmeny delegovaných aktov s cieľom lepšie zohľadniť preferencie z hľadiska udržateľnosti v oblasti poistenia a investičného poradenstva, ako aj úvahy v oblasti udržateľnosti pri správe produktov a fiduciárnych povinnostiach. Týmito krokmi sa prispeje k vytvoreniu ekologickejšej, spravodlivejšej a udržateľnejšej Európy a podporí sa plnenie cieľov udržateľného rozvoja.

Taxonómia EÚ je pre spoločnosti a investorov spoľahlivý nástroj transparentnosti založený na vedeckých poznatkoch. Zavádzajú sa ňou jasné výkonnostné kritériá na určenie toho, ktoré hospodárske činnosti majú významný prínos z hľadiska cieľov Európskej zelenej dohody. Týmito kritériami sa vytvára spoločný jazyk pre podniky a investorov umožňujúci im so zvýšenou dôveryhodnosťou navzájom komunikovať o ekologických činnostiach a pomáhajúci im zvládať prebiehajúci prechod. Taxonómia EÚ bude takisto zohrávať dôležitú úlohu pri vytváraní normy EÚ pre zelené dlhopisy a environmentálnej značky EÚ v prípade určitých retailových finančných produktov.

Na základe delegovaného aktu o taxonómii EÚ v oblasti klímy sa kritériá taxonómie EÚ vzťahujú na hospodárske činnosti približne 40 % kótovaných spoločností[1] v sektoroch, ktoré sú zodpovedné za takmer 80 % priamych emisií skleníkových plynov v Európe, pričom v budúcnosti by sa malo doplniť viac činností[2]. Rozsahom pôsobnosti taxonómie EÚ sa môže výrazne zvýšiť potenciál, ktorý ekologické financovanie ponúka na podporu prechodu, najmä v odvetviach s vysokými emisiami uhlíka, v ktorých je zmena naliehavo potrebná.

Návrhom smernice o podávaní správ o udržateľnosti podnikov sa stanovia spoločné európske pravidlá vykazovania, ktoré zvýšia transparentnosť, pričom sa od spoločností bude

[1] Podiel spoločností so sídlom v EÚ s viac ako 500 zamestnancami, ktoré pôsobia v hospodárskych odvetviach, na ktoré sa vzťahuje delegovaný akt o taxonómii EÚ v oblasti klímy (Zdroj: Bloomberg).
[2] Zdroj: Eurostat.

vyžadovať, aby podávali informácie o udržateľnosti konzistentne a porovnateľne. Nové požiadavky na podávanie správ by sa vzťahovali na všetky veľké a všetky kótované spoločnosti vrátane kótovaných malých a stredných podnikov (MSP). Komisia vypracuje primerané štandardy pre MSP. Týmito štandardmi sa stanoví odkaz na informácie, ktoré by spoločnosti, ktoré patria do rozsahu pôsobnosti smernice o podávaní správ o udržateľnosti podnikov, mohli primerane požadovať od MSP dodávateľov a klientov vo svojich hodnotových reťazcoch.

I. ÚVOD

Nariadenie (EÚ) 2020/852 o vytvorení rámca na uľahčenie udržateľných investícií (ďalej len „nariadenie o taxonómii EÚ“) nadobudlo účinnosť 12. júla 2020[3]. Európsky parlament a Rada poverili týmto nariadením Európsku komisiu, aby v delegovaných aktoch stanovila technické kritériá preskúmania na určenie toho, či hospodársku činnosť možno označovať za podstatne prispievajúcu k environmentálnym cieľom. Tieto kritériá pomáhajú stanoviť vhodné vymedzenia pre spoločnosti, investorov a účastníkov finančného trhu, na základe ktorých možno hospodárske činnosti označovať za environmentálne udržateľné.

Rámec uvedeného mandátu tvorí požiadavka, podľa ktorej technické kritériá preskúmania musia byť aktuálne a založené na vedeckých dôkazoch. Tieto kritériá musia byť jasné, uskutočniteľné a ľahko uplatniteľné, čím sa zabráni zbytočnému administratívnemu zaťaženiu. Európsky parlament a Rada takisto uznali význam verejných konzultácií a výslovne poverili Komisiu, aby do nich zapojila príslušné zainteresované strany a opierala sa o poradenstvo odborníkov, ktorí preukázali znalosti a skúsenosti v príslušných oblastiach.

Podľa požiadaviek Európskeho parlamentu a Rady poskytuje delegovaný akt o taxonómii EÚ v oblasti klímy[4] prvý súbor technických kritérií preskúmania taxonómie EÚ a spoločný jazyk týkajúci sa udržateľných činností. V nariadení o taxonómii EÚ sa vyžaduje od investorov a spoločností, aby používali tieto kritériá na zverejňovanie informácií o udržateľnosti, ktoré budú slúžiť aj ako spoľahlivá príručka pre investičné rozhodnutia.

Dopĺňa ho návrh smernice o podávaní správ o udržateľnosti podnikov[5], ktorou sa zabezpečí, aby spoločnosti transparentne a porovnateľne poskytovali informácie o udržateľnosti svojich obchodných postupov. Prostredníctvom informácií o zosúladenosti s taxonómiou EÚ, investíciách do prechodu a rizikách ohrozujúcich udržateľnosť môžu finančné spoločnosti vyhodnotiť svoju ambicióznosť a environmentálnu výkonnosť financovaných činností.

---

[3] Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2020/852 z 18. júna 2020 o vytvorení rámca na uľahčenie udržateľných investícií a o zmene nariadenia (EÚ) 2019/2088 (Ú. v. EÚ L 198, 22.6.2020, s. 13).

[4] Delegované nariadenie Komisie, ktorým sa dopĺňa nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2020/852 stanovením technických kritérií preskúmania na určenie podmienok, za ktorých sa hospodárska činnosť označuje za významne prispievajúcu k zmierňovaniu zmeny klímy alebo adaptácii na zmenu klímy, a na určenie toho, či daná hospodárska činnosť výrazne nenarúša plnenie niektorého z iných environmentálnych; pozri https://ec.europa.eu/info/law/sustainable-finance-taxonomy-regulation-eu-2020-852/amending-and-supplementary-acts/implementing-and-delegated-acts_en.

[5] Návrh smernice, ktorou sa mení smernica 2013/34/EÚ, smernica 2004/109/ES, smernica 2006/43/ES a nariadenie (EÚ) č. 537/2014, pokiaľ ide o podávanie správ o udržateľnosti podnikov určitými podnikmi [COM(2021) 189].

II. DELEGOVANÝ AKT O TAXONÓMII EÚ V OBLASTI KLÍMY

Delegovaný akt o taxonómii EÚ v oblasti klímy, ktorý podlieha preskúmaniu Európskeho parlamentu a Rady, prináša prvý súbor technických kritérií na vymedzenie činností, ktoré významne prispievajú k zmierňovaniu zmeny klímy a adaptácii na ňu, t. j. prvým dvom zo šiestich environmentálnych cieľov v taxonómii EÚ[6].

Tieto kritériá boli vypracované na základe odporúčaní technickej expertnej skupiny (TEG) a v nadväznosti na verejnú spätnú väzbu a poradenstvo platformy pre udržateľné financovanie[7].

Objem spätnej väzby od zainteresovaných strán (vrátane občanov, verejných orgánov, podnikov, neziskových organizácií a akademickej obce) odzrkadľoval význam tejto otázky. Prevažná väčšina respondentov opätovne zdôraznila význam taxonómie EÚ ako kľúčového nástroja na podporu procesu prechodu v rámci Európskej zelenej dohody. Zhrnutie výsledkov verejných konzultácií je k dispozícii na webovom sídle Komisie o udržateľnom financovaní[8].

Spätná väzba takisto odhalila okrem iného tieto obavy:

- Dôsledky činnosti, ktorá sa označuje za „environmentálne udržateľnú“ alebo nie: niektoré zainteresované strany vyjadrili obavy, že činnosť, ktorá sa podľa delegovaného aktu o taxonómii EÚ v oblasti klímy neoznačuje za ekologickú, môže byť vnímaná ako neudržateľná, a to aj s možnými dôsledkami, pokiaľ ide o prístup k financovaniu týchto činností. *(oddiel 1)*
- Úroveň ambicióznosti a použiteľnosti kritérií: zatiaľ čo mnohé zainteresované strany uvítali úroveň ambicióznosti kritérií alebo dokonca požadovali jej zvýšenie, iné zainteresované strany vyjadrili obavy, že ambicióznosť kritérií je privysoká a navrhli zlepšenia, pokiaľ ide o použiteľnosť kritérií. *(oddiel 2)*
- Rozsah taxonómie EÚ: niektoré zainteresované strany vyjadrili obavy o rozsahu činností, na ktoré sa vzťahujú kritériá, ktorý je podľa nich priúzky, ako aj o binárnej povahe taxonómie EÚ, čo znamená, že sa ňou nebude poskytovať usmernenie pre trhy, ako riešiť činnosti, ktoré nespĺňajú alebo na ktoré sa nevzťahujú kritériá uvedené v delegovanom akte o taxonómii EÚ v oblasti klímy. *(oddiel 3)*

Nasledujúce tri oddiely objasňujú uvedené otázky a vysvetľujú kroky, ktoré Komisia prijala alebo prijme v budúcnosti na riešenie týchto otázok.

1. Dôsledky činnosti, ktorá sa označuje za „environmentálne udržateľnú“ alebo nie

[6] V článku 9 nariadenia o taxonómii EÚ sa stanovuje týchto šesť environmentálnych cieľov: a) zmiernenie zmeny klímy, b) adaptácia na zmenu klímy, c) udržateľné využívanie a ochrana vodných a morských zdrojov, d) prechod na obehové hospodárstvo, e) prevencia a kontrola znečisťovania a f) ochrana a obnova biodiverzity a ekosystémov.

[7] Platforma pre udržateľné financovanie bola vytvorená na základe článku 20 nariadenia o taxonómii EÚ. Skladá sa z odborníkov zo súkromného a verejného sektora, ktorí poskytujú Komisii poradenstvo o ďalšom rozvoji taxonómie EÚ.

[8] Webové sídlo Komisie o udržateľnom financovaní odkaz.

Mnohé zainteresované strany vyjadrovali obavy, že taxonómia vymedzuje, ktoré činnosti sa označujú za „environmentálne udržateľné“, čo by mohlo znamenať, že ak činnosť nie je uvedená v delegovanom akte o taxonómii EÚ v oblasti klímy, automaticky by sa označovala za environmentálne „neudržateľnú“. Nie je tomu tak. Samotná skutočnosť, že spoločnosť nevykonáva činnosti zosúladené s taxonómiou EÚ, neznamená, že možno vyvodiť závery týkajúce sa environmentálnej výkonnosti spoločnosti alebo jej schopnosti získať prístup k financovaniu.

V taxonómii EÚ sa v súčasnosti nevymedzuje, ako sa má zaobchádzať s inými než ekologickými činnosťami. Žiadne činnosti sa v nej nevymedzujú ani nekategorizujú ako „zlepšujúce súčasnú úroveň environmentálnej výkonnosti“, ale nedosahujúce úroveň významného prínosu. Tieto činnosti – hoci sú samostatne dôležité na podporu potrebnej rozsiahlej transformácie hospodárstva EÚ – nebudú samy osebe stačiť na dosiahnutie našich ekologických cieľov. Podobne, žiadna činnosť sa v taxonómii EÚ nevymedzuje ani nekategorizuje ako „environmentálne neudržateľná“. Delegovaný akt o taxonómii EÚ v oblasti klímy sa ešte nevzťahuje na všetky ekologické činnosti, ktoré môžu mať významný prínos k dosiahnutiu environmentálnych cieľov, a teda môžu byť súčasťou taxonómie EÚ. Taxonómia EÚ je živý dokument, ktorý sa bude časom dopĺňať a prípadne aktualizovať.

Taxonómia EÚ je nástrojom transparentnosti. Zavedie sa ňou povinnosť pre niektoré spoločnosti a účastníkov finančného trhu, aby zverejňovali určité informácie, pričom sa od nich bude vyžadovať, aby zverejňovali podiel činností zosúladených s taxonómiou EÚ na všetkých činnostiach. Zverejnenie tohto podielu umožní porovnanie spoločností a investičných portfólií na základe tohto ukazovateľa. Spoločnosti majú možnosť bezpečne využívať taxonómiu EÚ na plánovanie svojej klimatickej a environmentálnej transformácie a získanie finančných prostriedkov na ňu. Účastníci majú možnosť bezpečne využívať taxonómiu EÚ na navrhnutie dôveryhodných ekologických finančných produktov. Očakáva sa, že taxonómia EÚ bude faktorom, ktorý umožní zmenu a podporí prechod k udržateľnosti. Taxonómia EÚ môže na jednej strane poskytnúť usmernenie pre účastníkov trhu pri ich investičných rozhodnutiach, na strane druhej im prirodzene nezakazuje investície do žiadnej činnosti. Spoločnosti nemajú povinnosť zosúlaďovať svoje činnosti s taxonómiou EÚ a investori sa môžu slobodne rozhodnúť, kam investovať.

Rámcom taxonómie EÚ sa zlepší prístup k udržateľnému financovaniu nad rámec súčasných trhových nástrojov ekologického financovania. Taxonómia EÚ zahŕňa viac hospodárskych činností a viac environmentálnych cieľov, než sa doteraz používalo v trhových rámcoch ekologického financovania. Patria do nej najmä niektoré odvetvia s vysokými emisiami uhlíka, čím sa umožňuje získať uznanie na trhu pre činnosti v oblasti prechodu v týchto odvetviach.

Spoločnosti budú môcť označovať nielen obrat, ale aj niektoré prevádzkové a kapitálové výdavky za zosúladené s taxonómiou EÚ, čím sa ďalej rozšíria príležitosti ponúkané taxonómiou EÚ. Odhady a včasné testovanie kritérií taxonómie EÚ v oblasti klímy ukázali, že v súčasnosti je v činnostiach spoločností a investičných portfóliách celková nízka zosúladenosť s taxonómiou EÚ (medzi jedným a piatimi percentami, pričom mnohé

spoločnosti a investičné portfóliá majú nulovú hodnotu zosúladenosti). Hoci sa očakáva, že tento údaj sa v dôsledku realizácie Európskej zelenej dohody výrazne zvýši, ozrejmuje sa ním rozsah opatrení, ktoré treba uskutočniť do roku 2050 na ceste k prechodu na klimatickú neutralitu.

Taxonómia EÚ je navrhnutá na osobitný účel, ktorým je stanovenie klasifikačného systému a zlepšenie transparentnosti. V nariadení o Mechanizme na podporu obnovy a odolnosti[9] sa používa zásada „výrazne nenarušiť“ obsiahnutá v nariadení o taxonómii EÚ a zakotvená v jeho článku 17, ale bez toho, aby sa vyžadovalo použitie kritérií vymedzených v delegovaných aktoch o taxonómii EÚ. Komisia uverejnila osobitné technické usmernenie[10], v ktorom poskytuje podrobnejšie informácie o tom, ako uplatňovať zásadu „výrazne nenarušiť“ na účely Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti. Kritériá vymedzené v delegovanom akte o taxonómii EÚ v oblasti klímy nemajú teda žiadny priamy záväzný vplyv na vykonávanie Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti. V nariadení o politike súdržnosti sa takisto vyžaduje, aby sa v programovom období 2021 – 2027 uplatňovala v rámci cieľa jej fondov zásada „výrazne nenarušiť“ obsiahnutá v nariadení o taxonómii EÚ, ale bez toho, aby sa vyžadovalo použitie kritérií delegovaných aktov o taxonómii EÚ. V budúcnosti by sa mal zdôrazniť pôvodný účel taxonómie EÚ a jej dôsledky by sa mali starostlivo posúdiť z hľadiska vhodnosti, proporcionality a nákladov na dodržiavanie predpisov pred jej začlenením do iných politík.

2. Úroveň ambicióznosti a použiteľnosti kritérií v delegovanom akte o taxonómii EÚ v oblasti klímy

Pri navrhovaní delegovaných aktov s cieľom vymedziť kritériá pre udržateľné hospodárske činnosti je Európska komisia povinná dodržiavať mandát stanovený Európskym parlamentom a Radou na určenie úrovne ambicióznosti, ktorú ekologické projekty potrebujú na dosiahnutie environmentálnych cieľov EÚ.

Taxonómia EÚ označuje za udržateľné tie činnosti, ktoré významne, a nie iba okrajovo, prispievajú k dosiahnutiu environmentálnych cieľov EÚ. Taxonómiou EÚ sa stanovujú kritériá na určenie toho, ktoré hospodárske činnosti majú významný prínos, ako aj pre zásadu „výrazne nenarušiť“, pričom vychádzajú z úrovne ambicióznosti cieľov Európskej zelenej dohody vrátane cieľa dosiahnuť klimatickú neutralitu v EÚ.

Na základe dôkladného preskúmania získanej spätnej väzby sa v porovnaní s návrhom delegovaného aktu uverejneným na účely verejnej spätnej väzby vykonali úpravy bez toho, aby sa znížila úroveň ambicióznosti cieľov Európskej zelenej dohody. Niektoré z týchto zmien zahŕňajú:

– početné objasnenia na zlepšenie technickej presnosti a použiteľnosti kritérií,

[9] Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2021/241 z 12. februára 2021, ktorým sa zriaďuje Mechanizmus na podporu obnovy a odolnosti (Ú. v. EÚ L 57, 18.2.2021, s. 17).

[10] Oznámenie Komisie – Technické usmernenie týkajúce sa uplatňovania zásady „výrazne nenarušiť“ podľa nariadenia o Mechanizme na podporu obnovy a odolnosti (Ú. v. EÚ C 58, 18.2.2021, s. 1).

- ďalšie zlepšenia použiteľnosti kritérií, pokiaľ ide o ich zjednodušenie, zníženie ich zložitosti a celkového zaťaženia, ako aj v relevantných prípadoch ich úpravy s cieľom zvýšiť ich špecifickosť a flexibilitu,
- objasnenia s cieľom lepšie zohľadniť subsidiaritu a v relevantných prípadoch spoločnú právomoc medzi EÚ a členskými štátmi (vrátane niekoľkých objasnení, aby sa lepšie zohľadnili vnútroštátne právne predpisy),
- zlepšený súlad s existujúcimi rámcami, odvetvovými právnymi predpismi a v relevantných prípadoch zváženie nadchádzajúcich preskúmaní,
- špecifikácie rozsahu pôsobnosti niektorých prechodných a podporných činností a úprav na zvýšenie použiteľnosti taxonómie EÚ hospodárskymi subjektmi,
- lepšie vysvetlenie malého počtu činností zahrnutých ako súčasť inej činnosti, pri ktorých existoval jasný dopyt zainteresovaných strán a ktoré sú v súlade s cieľmi a požiadavkami nariadenia o taxonómii EÚ,
- aktualizované odôvodnenia, v ktorých sa zdôrazňuje potreba budúcich preskúmaní a zavedenie ďalších činností.

3. Rozsah taxonómie EÚ

Ako sa uvádza v nasledujúcom oddiele, Komisia zvažuje v nadväznosti na spätnú väzbu verejnosti a s prihliadnutím na odporúčania platformy pre udržateľné financovanie riešiť ďalší rozvoj taxonómie EÚ v súlade s nariadením o taxonómii EÚ, aby sa vyriešili zostávajúce obavy zainteresovaných strán, ako sa uvádza v nasledujúcom oddiele.

V budúcnosti sa najmä rozšíri súčasný rozsah kritérií uvedených v delegovanom akte o taxonómii EÚ v oblasti klímy. Kritériá sú dynamické a budú predmetom pravidelného preskúmania. Tým sa zabezpečí, aby sa nové sektory a činnosti vrátane prechodných a podporných činností mohli časom doplniť do rozsahu pôsobnosti na základe zmeny uvedeného delegovaného aktu. Zainteresované strany budú mať možnosť navrhnúť, aby sa do kritérií zahrnuli činnosti prostredníctvom webového portálu, ktorý bude vytvorený v polovici roku 2021 na webovom sídle Európskej komisie. Komisia na základe príspevkov z platformy pre udržateľné financovanie tieto návrhy posúdi.

Taxonómia EÚ bude mať okrem toho vplyv na udržateľné financovanie aj na medzinárodnej úrovni. Pri plnení cieľov Európskej zelenej dohody bude EÚ úzko spolupracovať so svojimi partnerskými krajinami, a to aj na príslušných medzinárodných fórach, ako sú Medzinárodná platforma pre udržateľné financovanie, G7/G20 a Rada pre finančnú stabilitu (FSB). To zahŕňa preskúmanie spôsobov, ako vhodne a primerane uviesť taxonómiu EÚ do globálnej praxe. V rámci toho sa bude pokračovať v práci na využiteľnosti a medzinárodnej funkčnosti taxonómie EÚ.

III. ĎALŠIE KROKY V ROZVOJI TAXONÓMIE EÚ

V súlade s právnym rámcom a našimi minulými záväzkami Komisia prijme doplnkový delegovaný akt k nariadeniu o taxonómii EÚ, ktorý sa bude vzťahovať na činnosti, ktoré ešte nie sú zahrnuté v delegovanom akte o taxonómii EÚ v oblasti klímy, ako je poľnohospodárstvo, určité odvetvia energetiky a určité výrobné činnosti.

Tento doplnkový delegovaný akt sa bude vzťahovať na jadrovú energiu, s výhradou a v súlade s výsledkami prebiehajúceho osobitného postupu preskúmania v súlade s nariadením o taxonómii EÚ. Tento postup vychádza z nezávislej a vedeckej technickej správy[11], ktorú v marci 2021 uverejnilo Spoločné výskumné centrum, útvar Európskej komisie zodpovedný za vedu a znalosti[12]. Preskúmanie tejto správy prebieha prostredníctvom dvoch skupín expertov [skupiny expertov uvedenej v článku 31 Zmluvy o Euratome a Vedeckého výboru pre zdravotné, environmentálne a vznikajúce riziká (SCHEER)] s cieľom dokončiť vedecké hodnotenie, pričom toto hodnotenie bude dokončené v júni 2021.

Uvedený doplnkový delegovaný akt sa bude takisto vzťahovať aj na zemný plyn a súvisiace technológie ako na prechodné činnosti do tej miery, do akej patria do rozsahu pôsobnosti článku 10 ods. 2 nariadenia o taxonómii EÚ. V tomto kontexte sa bude zvažovať opodstatnenosť doložky o ukončení platnosti pre prechodné činnosti.

Komisia prijme tento doplnkový delegovaný akt čo najskôr po ukončení osobitného postupu preskúmania, ktoré sa očakáva v lete 2021.

Samostatný delegovaný akt sa bude vzťahovať na činnosti, ktoré významne prispievajú k ďalším štyrom environmentálnym cieľom stanoveným v nariadení o taxonómii EÚ (udržateľné využívanie a ochrana vodných a morských zdrojov, prechod na obehové hospodárstvo, prevencia a kontrola znečisťovania, ochrana a obnova biodiverzity a ekosystémov). Platforma pre udržateľné financovanie pracuje na odporúčaniach pre tento delegovaný akt.

V článku 26 nariadenia o taxonómii EÚ sa okrem toho od Komisie vyžaduje, aby do konca roka 2021 posúdila, či a ako by sa mohol rozsah pôsobnosti nariadenia o taxonómii EÚ rozšíriť tak, aby sa vzťahoval na iné úrovne environmentálneho správania nad rámec významného prínosu environmentálne udržateľných hospodárskych činností, ako aj iné ciele udržateľnosti vrátane sociálnych cieľov.

IV. FINANCOVANIE PRECHODU NA UDRŽATEĽNOSŤ

Zatiaľ čo nariadenie o taxonómii EÚ je kľúčovým faktorom umožňujúcim mobilizovať investície do dlhodobo udržateľných riešení, verejné konzultácie a reakcie poslancov Európskeho parlamentu, členských štátov a iných zainteresovaných strán zdôraznili v posledných mesiacoch hranice taxonómie EÚ. Rozšíreným problémom je najmä to, že

[11] Spoločné výskumné centrum, Technické posúdenie jadrovej energie z hľadiska kritérií týkajúcich sa zásady „výrazne nenarušiť“ nariadenia o taxonómii EÚ, marec 2021. K dispozícii na tomto odkaze.

[12] Správa Spoločného výskumného centra je rozdelená na dve časti. Prvá časť sa zameriava na štúdiu relevantných environmentálnych ukazovateľov, pokiaľ ide o kritériá týkajúce sa zásady „výrazne nenarušiť“ pre celý cyklus jadrovej životnosti, a druhá časť upriamuje pozornosť na osobitnú otázku v súvislosti s odpadom, ktorú vyzdvihla skupina TEG. V správe sa konštatuje: „Analýzy neodhalili žiadne vedecky podložené dôkazy o tom, že jadrová energia poškodzuje ľudské zdravie alebo životné prostredie viac než iné technológie výroby elektrickej energie, ktoré sú už zahrnuté do taxonómie EÚ ako činnosti podporujúce zmierňovanie zmeny klímy.“

niektoré činnosti, ktoré prispievajú k prechodu reálnej ekonomiky na zelené hospodárstvo, nie sú oprávnené na zahrnutie do taxonómie EÚ.

Komisia preto zváži navrhnutie právnych predpisov na podporu financovania určitých hospodárskych činností, najmä v odvetví energetiky vrátane plynu, ktoré prispievajú k znižovaniu emisií skleníkových plynov spôsobom, ktorý podporuje prechod ku klimatickej neutralite počas tohto desaťročia. Cieľom tohto návrhu by bolo vymedziť časové rámce a prechodné kroky pre uvedené hospodárske činnosti vrátane existujúcich investícií, ktoré prispievajú k procesu prechodu spôsobom, ktorý je v súlade s Európskou zelenou dohodou.

Takýmto prístupom by sa umožnilo nadviazať na závery Európskej rady z 11. – 12. decembra 2020, v ktorých sa uznáva úloha prechodných technológií, ako je zemný plyn.

Investície do projektov týkajúcich sa zemného plynu sú oprávnené na finančnú podporu z nástrojov EÚ, ak takéto investície podporujú ciele politiky EÚ spôsobom, ktorý je v súlade so Európskou zelenou dohodou. Ako príklad možno uviesť Mechanizmus na podporu obnovy a odolnosti[13], Program InvestEU, Európsky fond regionálneho rozvoja a fond Únie na modernizáciu obchodovania s emisiami, ktoré umožňujú, aby sa projekty týkajúce sa zemného plynu mohli kvalifikovať na základe individuálneho posúdenia.

Prechod na klimaticky neutrálne a udržateľné hospodárstvo nie je jednorazovou udalosťou, ale procesom. V prípade podnikov znamená tento prechod znižovať emisie skleníkových plynov, stať sa odolným a zredukovať škody na životnom prostredí v priebehu času. V prípade investorov to znamená zlepšiť environmentálnu výkonnosť portfólia v priebehu času. Členské štáty musia takisto plánovať a podnecovať tento prechod.

Všetky spoločnosti môžu investovať do ekologických činností. V rámci svojej podnikovej stratégie môžu spoločnosti využívať taxonómiu EÚ s cieľom vypracovať plány na prechod konkrétnych činností, aby dosiahli prahové hodnoty taxonómie. Iné vedecky podložené ukazovatele im môžu pomôcť stanoviť výkonnostné ciele v oblasti udržateľnosti pre spoločnosť ako celok.

Európska komisia poverila platformu pre udržateľné financovanie, aby poskytla poradenstvo o tom, ako uznať úlohu taxonómie EÚ pri prispievaní k prechodu na zelené hospodárstvo. Platforma vo svojej správe pre Európsku komisiu uverejnenej v marci 2021[14] okrem iného odporučila, aby sa ďalej skúmali možnosti uznať – mimo súčasného rámca taxonómie EÚ – úsilie vynaložené na zlepšenie výkonnosti činností zameraných na dosiahnutie kritérií, ktoré majú „významný prínos“.

[13] S výhradou osobitných podmienok uvedených v prílohe III k oznámeniu Komisie – Technické usmernenie týkajúce sa uplatňovania zásady „výrazne nenarušiť“ podľa nariadenia o Mechanizme na podporu obnovy a odolnosti.
[14] Platforma pre udržateľné financovanie, Správa o financovaní transformácie, marec 2021. K dispozícii na tomto odkaze.

V. KONZISTENTNÉ A JEDNOTNÉ PODÁVANIE SPRÁV O UDRŽATEĽNOSTI PODNIKOV

1. Nová smernica o podávaní správ o udržateľnosti podnikov

Komisia predkladá návrh novej smernice o podávaní správ o udržateľnosti podnikov, ktorou by sa upravili existujúce pravidlá vykazovania, ktoré boli zavedené smernicou o zverejňovaní nefinančných informácií. Navrhovaná smernica o podávaní správ o udržateľnosti podnikov by bola základom stáleho toku informácií o udržateľnosti prostredníctvom finančného hodnotového reťazca, ako aj pre ostatné zainteresované strany. Informácie zverejňované spoločnosťami by preto boli dostupné pre analytikov v bankách, poisťovniach, správcovských spoločnostiach alebo ratingových agentúrach, pre konečných investorov a pre mimovládne organizácie a iné zainteresované strany, ktoré chcú lepšie vyvodzovať zodpovednosť voči spoločnostiam za ich sociálne a environmentálne vplyvy. Vzhľadom na ciele Európskej zelenej dohody by spoločnosti, na ktoré sa vzťahuje rozsah pôsobnosti, museli podávať správy o vplyve ich obchodného modelu a stratégie smerujúcej k prechodu na udržateľné a klimaticky neutrálne hospodárstvo. Navrhovanou smernicou by sa zabezpečilo, že podávanie správ o udržateľnosti spoločnosti bude zodpovedať potrebám účastníkov finančného trhu s výhradou požiadaviek na zverejňovanie informácií podľa nariadenia o zverejňovaní informácií o udržateľnosti v sektore financií[15]. Zohľadňuje sa v ňom aj zámer Komisie predložiť neskôr v tomto roku návrh iniciatívy v oblasti udržateľnej správy a riadenia spoločností,

Väčšina spoločností čelí rastúcim nákladom v dôsledku nekoordinovaných požiadaviek na informácie zo strany investorov a iných zainteresovaných strán v prípade informácií o udržateľnosti podnikov. Hoci by návrh smernice o podávaní správ o udržateľnosti podnikov znamenal pre spoločnosti dodatočné náklady na podávanie správ, jeho cieľom je znížiť tieto náklady v strednodobom až dlhodobom horizonte dosiahnutím konsenzu o základných informáciách, ktoré by spoločnosti mali zverejňovať.

Navrhovaná smernica o podávaní správ o udržateľnosti podnikov by sa uplatňovala na približne 49 000 spoločností v porovnaní s približne 11 000 spoločnosťami, na ktoré sa vzťahujú existujúce pravidlá vykazovania o udržateľnosti (smernica o zverejňovaní nefinančných informácií). Tieto požiadavky na podávanie správ by sa vzťahovali na všetky veľké spoločnosti a všetky spoločnosti kótované na regulovaných trhoch EÚ s výnimkou kótovaných mikropodnikov. Museli by zverejňovať informácie o celej škále environmentálnych, sociálnych a správnych otázok týkajúcich sa ich podnikania. V súlade s existujúcimi pravidlami stanovenými v smernici o zverejňovaní nefinančných informácií by museli zverejňovať riziká, ktoré pre spoločnosť vyplývajú z otázok udržateľnosti, ako aj o svojich vlastných vplyvoch na ľudí a životné prostredie. Ide o informácie o globálnych dodávateľských reťazcoch spoločností, ktoré sa týkajú otázok, ako je napríklad nútená práca a detská práca, pričom by tieto informácie boli v súlade s medzinárodne uznávanými

[15] Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2019/2088 z 27. novembra 2019 o zverejňovaní informácií o udržateľnosti v sektore finančných služieb (Ú. v. EÚ L 317, 9.12.2019, s. 1).

zásadami a rámcami, ako je Deklarácia MOP o základných zásadách a právach pri práci. Zverejňované informácie by sa podrobili auditu a boli by digitálne označené tak, aby sa mohli začleniť do jednotného európskeho miesta prístupu plánovaného v rámci akčného plánu pre úniu kapitálových trhov[16].

V navrhovanej smernici o podávaní správ o udržateľnosti podnikov by sa od spoločností vyžadovalo, aby podávali správy v súlade s povinnými štandardmi EÚ pre podávanie správ o udržateľnosti. Komisia prijme delegované akty s cieľom stanoviť takéto štandardy, pričom zohľadní technické poradenstvo Európskej poradnej skupiny pre finančné výkazníctvo v spolupráci s kľúčovými zainteresovanými stranami a po konzultáciách s členskými štátmi a príslušnými orgánmi EÚ vrátane európskych orgánov dohľadu, Európskej environmentálnej agentúry, Agentúry Európskej únie pre základné práva a platformy pre udržateľné financovanie. Prvý súbor štandardov by sa mal prijať do októbra 2022.

Tieto štandardy budú prispôsobené politikám EÚ, pričom budú vychádzať z medzinárodných normalizačných iniciatív a prispievať k nim. Únia bude napredovať v štandardoch EÚ s cieľom splniť ambície Európskej zelenej dohody a rastúce informačné potreby investorov a zároveň sa bude usilovať o konvergenciu podávania správ o udržateľnosti na globálnej úrovni, pričom bude vychádzať z iniciatív, ako je pracovná skupina pre finančné informácie súvisiace s klímou v rámci Rady pre finančnú stabilitu (TCFD).

Komisia navrhuje vypracovať štandardy pre veľké spoločnosti a samostatné, primerané štandardy pre MSP. Zatiaľ čo od MSP kótovaných na regulovaných trhoch by sa vyžadovalo, aby používali tieto primerané štandardy, nekótované MSP – ktoré predstavujú prevažnú väčšinu MSP – sa môžu dobrovoľne rozhodnúť, či ich budú používať. Komisia je pripravená poskytnúť členským štátom na mieru prispôsobenú technickú podporu, aby spoločnosti, najmä MSP, mohli podávať správy o udržateľnosti.

2. Jednotné požiadavky na podávanie správ o udržateľnosti podnikov

Cieľom navrhovanej smernice o podávaní správ o udržateľnosti podnikov je zabezpečiť súlad medzi požiadavkami na vykazovanie podľa nariadenia o taxonómii EÚ a podávaním správ o udržateľnosti spoločnosti. V článku 8 nariadenia o taxonómii sa od spoločností, ktoré patria do rozsahu pôsobnosti existujúcej smernice o zverejňovaní nefinančných informácií, a od ďalších spoločností zahrnutých do rozsahu pôsobnosti navrhovanej smernice o podávaní správ o udržateľnosti podnikov, vyžaduje, aby vykazovali určité ukazovatele o rozsahu činnosti podniku súvisiacom s hospodárskymi činnosťami, ktoré sa označujú za environmentálne udržateľné, ako sa vymedzuje v taxonómii EÚ. Tieto spoločnosti zverejňujú najmä podiel svojho obratu, kapitálových výdavkov a prevádzkových výdavkov, ktoré sú odvodené alebo spojené s hospodárskymi činnosťami, ktoré sa označujú za environmentálne udržateľné.

Tieto ukazovatele sa bližšie určia v samostatnom delegovanom akte, ktorý sa bude uplatňovať od roku 2022. Spoločnosti objektívne preukážu investorom a širokej verejnosti

[16] Oznámenie Komisie – Únia kapitálových trhov pre ľudí a podniky – nový akčný plán [COM(2020) 590 final].

svoju trajektóriu k environmentálnej udržateľnosti, a to tým, že budú každoročne uverejňovať kľúčové ukazovatele výkonnosti týkajúce sa činností, ktoré sa podľa taxonómie EÚ označujú za environmentálne udržateľné.

Spoločnosti budú musieť vykazovať tieto ukazovatele spolu s ďalšími informáciami o udržateľnosti stanovenými v smernici o podávaní správ o udržateľnosti podnikov. Štandardy povinného podávania správ, ktoré sa majú vypracovať v rámci smernice o podávaní správ o udržateľnosti podnikov, budú v plnej miere zohľadňovať uvedené ukazovatele a budú vychádzať z kritérií preskúmania a prahových hodnôt zásady taxonómie EÚ „výrazne nenarušiť“. Vypracované štandardy podávania správ o udržateľnosti budú zahŕňať najmä ukazovatele zosúladené s ukazovateľmi, o ktorých budú musieť účastníci finančného trhu podávať správy podľa nariadenia o zverejňovaní informácií o udržateľnosti v sektore financií.

Podávanie správ podľa navrhovanej smernice o podávaní správ o udržateľnosti podnikov zároveň poskytne spoločnostiam prostriedky na preukázanie pokroku smerom k udržateľnosti, okrem stupňa ich zosúladenia s taxonómiou EÚ. Spoločnosti by mali predovšetkým predložiť komplexný obraz o svojich vplyvoch na udržateľnosť a závislostiach.

Komisia zabezpečí, aby štandardy podávania správ odrážali nielen zosúladenosť súčasných činností spoločnosti s taxonómiou EÚ, ale aj výhľadové podnikateľské plány spoločnosti, a aby tieto štandardy uľahčili financovanie založené na trhovom aj bankovom financovaní. Povinné vykazovanie podľa nariadenia o taxonómii sa bude uplatňovať od januára 2022, pokiaľ ide o ciele v oblasti zmierňovania zmeny klímy a adaptácie na ňu, a od januára 2023 pre ďalšie štyri ciele dohodnuté Európskym parlamentom a Radou v nariadení o taxonómii EÚ.

Komisia aj za pomoci vstupov od platformy pre udržateľné financovanie a Európskej poradnej skupiny pre finančné výkazníctvo preskúma vhodné usmernenia a možnosti, ako by subjekty, na ktoré sa vzťahujú vykazovacie povinnosti stanovené v nariadení o taxonómii EÚ, mohli zmysluplne podávať správy v prvom roku svojich vykazovacích povinností, pričom zohľadní určité medzery v údajoch.

VI. PREFERENCIE Z HĽADISKA UDRŽATEĽNOSTI A FIDUCIÁRNE POVINNOSTI

Komisia dnes zavádza posudzovanie preferencií klienta z hľadiska udržateľnosti v existujúcich delegovaných aktoch podľa smernice o trhoch s finančnými nástrojmi (MiFID II)[17] a smernice o distribúcii poistenia (IDD)[18] ako doplnok k posúdeniu vhodnosti. Od

[17] Delegované nariadenie Komisie (EÚ) 2017/565 z 25. apríla 2016, ktorým sa dopĺňa smernica Európskeho parlamentu a Rady 2014/65/EÚ, pokiaľ ide o organizačné požiadavky a podmienky výkonu činnosti investičných spoločností, ako aj o vymedzené pojmy na účely uvedenej smernice (Ú. v. EÚ L 87, 31.3.2017, s. 1).

poistných a investičných poradcov sa bude vyžadovať, aby získavali informácie nielen o investičných znalostiach a skúsenostiach klienta, jeho schopnosti znášať straty a tolerancii rizika ako súčasti posúdenia vhodnosti, ale aj o jeho preferenciách z hľadiska udržateľnosti. Tým sa zabezpečí, že poradcovia budú pri posudzovaní rozsahu finančných nástrojov a produktov vo svojich odporúčaniach klientom systematicky zohľadňovať faktory udržateľnosti.

Toto opatrenie umožní retailovým investorom rozhodovať o tom, kde a ako by sa mali investovať ich úspory. Každý bude mať šancu, aby uplatnil hmatateľný pozitívny vplyv na klímu, životné prostredie a spoločnosť, ak si to želá. Touto zmenou sa zvýši dopyt po finančných nástrojoch a produktoch s udržateľnými investičnými stratégiami a po tých, ktoré zohľadňujú nepriaznivý vplyv na udržateľnosť.

Zmenou existujúcich pravidiel týkajúcich sa fiduciárnych povinností v delegovaných aktoch v prípade správy aktív, poistenia, zaistenia a investičného sektora Komisia objasňuje súčasné pravidlá tak, aby zahŕňali aj riziká ohrozujúce udržateľnosť, ako je vplyv zmeny klímy a zhoršovania životného prostredia na hodnotu investícií.

VII. ZÁVER

Delegovaný akt o taxonómii EÚ v oblasti klímy a návrh smernice o podávaní správ o udržateľnosti podnikov (opísané v tomto oznámení), ako aj zmeny delegovaných aktov týkajúcich sa preferencií z hľadiska udržateľnosti, fiduciárnych povinností a správy produktov sú dôležitými krokmi pri vykonávaní existujúceho akčného plánu o financovaní udržateľného rastu a plnení Európskej zelenej dohody.

Tento podporný ekosystém udržateľných financií je súčasťou širšej stratégie na dosiahnutie zmeny a zabezpečenie spravodlivého prechodu na dosiahnutie našich cieľov v oblasti udržateľnosti. Ide o základné prvky na zvýšenie transparentnosti a poskytovanie nástrojov investorom na identifikáciu udržateľných investičných príležitostí. Umožnia sa nimi viaceré budúce nástroje, ako je environmentálna značka EÚ pre retailové finančné produkty a norma EÚ pre zelené dlhopisy.

Dialóg, spolupráca a silné partnerstvo medzi orgánmi, podnikmi a finančnými subjektmi, sociálnymi partnermi, občianskou spoločnosťou, ako aj výskumnou a akademickou obcou budú mať zásadný význam pre ďalší rozvoj súboru nástrojov udržateľného financovania, a to aj prostredníctvom platformy pre udržateľné financovanie.

Tempo sa začína zrýchľovať, pričom ambície mnohých našich medzinárodných partnerov rastú a títo partneri sa usilujú sa o udržateľnejšie rozvojové cesty v súlade s Parížskou dohodou a inými environmentálnymi cieľmi. Rastie aj dopyt po udržateľných výrobkoch na medzinárodných trhoch, čím sa na obzore vynára viac príležitostí na udržateľné investície. Globálne zbližovanie štandardov je nevyhnutné na to, aby sa zabránilo fragmentácii trhov a aby sa cezhraničnými investíciami mohli dosiahnuť globálne ciele v oblasti klímy

[18] Delegované nariadenie Komisie (EÚ) 2017/2359 z 21. septembra 2017, ktorým sa dopĺňa smernica Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2016/97, pokiaľ ide o informačné požiadavky a pravidlá výkonu činnosti uplatniteľné na distribúciu investičných produktov založených na poistení (Ú. v. EÚ L 341, 20.12.2017, s. 8).

a životného prostredia. Európska únia je naďalej odhodlaná zohrávať vedúcu úlohu pri posilňovaní celosvetovej spolupráce prostredníctvom Medzinárodnej platformy pre udržateľné financovanie a iných medzinárodných fór, ako sú G20 a G7.

V aktualizovanej stratégii udržateľného financovania, ktorú má Komisia prijať v júni 2021, sa ďalej stanoví, ako udržateľné financovanie podporí prechod na udržateľné a klimaticky neutrálne hospodárstvo.